

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis, Seu Resolutio Casuum Conscientiæ

Juxta Sacram Scripturam, Canones, Et Sanctos Patres

Continens Tractatus de Sacramentis in genere; de Baptismo, de Confirmatione, Eucharistia, Sacrificio Missæ; Constitutionem Innocentii XII. super celebratione Missarum, variaque alia decreta

Genet, François

Parisiis, 1703

Caput IX. De Ministro Sacramenti Eucharistiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40834

C A P U T IX.

De Ministro Sacramenti Eucharistia.

Quaest. I. **Q**UINAM est hujus Sacramenti Minister?

Resp. Duplex in hoc Sacramento distinguendus est Minister. Alter est Minister confectionis; Alter distributionis, seu dispensationis Eucharistiae. Minister confectionis est solus Sacerdos; *Ad Presbyterum*, inquit sanctus Isidorus relatus in Canone, *pertinet Sacramentum Corporis & sanguinis Domini in altario Dei conficere*, quia solus Presbyter consecrare potest.

Can. Perlecc-
tis, dist. 29.

Ratio petitur ex hujus Sacramenti dignitate; ut enim ait Divus Thomas, *Hoc Sacramentum est tanta dignitatis, quod non conficitur nisi in persona Christi. Quicumque autem aliquid agit in persona alterius, oportet hoc fieri per potestatem ab illo concessam. Sicut autem baptizato conceditur à Christo potestas sumendi hoc Sacramentum, ita Sacerdoti, cum ordinatur, confertur potestas hoc Sacramentum consecrandi in persona Christi. Per hoc enim ponitur in gradu eorum, quibus dictum est à Domino, Hoc facite in meam commemorationem: & ideo dicendum est, quod proprium est Sacerdotis conficere hoc Sacramentum.*

D. Th. 3. p.
q. 82. art. 1.
in corp.

Pertinet etiam ad Sacerdotem hujus Sacramenti dispensatio. *Presbyter*, ut habetur in Canone, *per semetipsum infirmos communicet.*

Can. Pervenit.
De Consecr.
dist. 2.

Potest tamen Diaconus administrare Eucharistiam urgente necessitate, ut dicitur in Ca-

Can. *Præsente*.
dist. 93.

none. Præsente Presbytero, Diaconus Eucharistiam Corpus Domini populo, si necessitas cogat, jussus exoget. Et in Concilio Eboracensi anno 1194. cap. 4. sic habetur. Decrevimus etiam, ut non nisi summa & gravi urgente necessitate, Diaconus Corpus Christi cuiquam exoget.

Quæst. 2. Requiritur-ne status gratiæ ad administrandum Sacramentum Eucharistiæ?

D. Tho. in 4.
dist. 23. q. 1.
art. 3. quæsti.
1. ad 2.

Resp. Est omninò necessarius, ita ut qui dispensaret Eucharistiam in statu peccati mortalis, peccaret graviter, ut enim ait Divus Thomas, Ad reverentiam ipsius in dispensante hoc Sacramentum, non solum exigitur sanctificatio morum, sed etiam Sacramentalis sanctificatio. Vnde & manus Sacerdotis unctio sanctificatur. Si enim Deus exigat tantam sanctitatem ab illis, qui altare propius accedunt, ut secundum sanctum Antoninum, Quo-

S. Anton. in
Confessionali
in 3. p. inter-
rogationum
de Clericis
cap. 11.

tiescumque quis exequitur officium alicujus Ordinis in mortali, ut Acolythatum, Subdiaconatum, & hujusmodi, mortale est. Quamò magis asserere debemus, eum qui in peccato mortali hoc Sacramentum administrat, reum esse peccati mortalis, quippe qui propius ad res sacras accedat, quàm Acolithus, aut Subdiaconus, qui circa vasa, aut circa materiam hujus Sacramenti parandam versantur.

Quæst. 3. Quibusnam administrari non debet Sacramentum Eucharistiæ?

S. Th. in 4.
dist. 9. art. 5.
in respon. ad
1. quæst.

Resp. Ex Divo Thoma, Si peccatum est manifestum, debet denegari Eucharistia, sive in occulto, sive in manifesto petat. Idem habet Divus Bonaventura.

S. Chrysoft.
homilia 83.
in Matth.

Sanctus Joannes Chrysoftomus ait: Non parva vobis, scilicet Sacerdotibus, imminet poena, si quem aliqua improbitate teneri

De Sacram. Euchar. Cap. IX. 173

scientes, ei hujus mensa participationem permittatis. Sanguis enim ejus ex manibus requiretur vestris: non de ignotis, sed de notis hac disputo.

Sanctus Carolus de Sacramento Eucharistiae differens hæc tradit: *Non admittuntur ad Communionem Hæretici, Schismatici, Excommunicati, interdicti, publicè criminosi, manifestèque infames; ut Meretrices, publici Concubinarij, fœneratores, Magi, Sortilegi, Blasphemi, & alij id generis publicè facinorosi homines.* Et in Concilio Mediolanensi legitur: *Si quis odia & inimicitias exerceant, si alij denique qui in aliqua peccandi consuetudine usuque jaceant. Nec verò antea quàm ipse perspexerit, istos ab ea male agendi via recessisse, peccandique occasionem, ac publicas offensiones præcidisse, permittat (etiamsi qui testimonium Confessarii afforant) ne in Paschali quidem celebritate sacram Communionem eis ministrari: quin imò illam tandiu differri jubeat, quoad eorum veram vitæ emendationem Episcopus cognoverit.* His accedunt Histriones, quia, ut ait sanctus Cyprianus relatus in Canone: *Nec Majestati Divinae, vel Evangelica congruit disciplina, ut pudor, vel honor Ecclesiæ tam turpi & infami contagione fœdetur per Communionem.* Possent tamen illis concedi Eucharistia, ut ait Concilium Carthaginense, si veræ conversionis signa dedissent: *Scenicis, inquit Concilium, atque Histrionibus caterisque hujusmodi personis, vel Apostaticis conversis, vel reversis ad Dominum, gratia vel reconciliatio non negetur.*

Denique sanctus Carolus monet, ut *Mulieres non sumptuosas, non caudatis vestibus, non crinibus inaniter intortis, non fuco aut*

S. Carol. Actor. part. 4. De Sacram. Euchar.

Conc. Mediol. 4. tit. Quæ ad Penitent. Sacram. pertinent.

Can. Pro dilectione. De Consecr. dist. 3.

Can. Scenicis. De Consecr. dist. 2.

S. Carol. Act. p. 4. de Sacram. Eucharistia.

pigmentis vultu illito, non pectore, nudo aut tenui velo obtecto, sed ita vestito, ut ne præter faciem quidquam cernatur, velo denso bene super faciem demisso, ad hoc Sacramentum accedant, secus esse repellendas.

Quæst. 4. Debet-ne dari Eucharistia iis quorum peccatum non est publicè notum?

Resp. Sanctus Thomas hanc egregiè solvit difficultatem, cum ait; *Si Sacerdos sciat peccatum alicujus, qui Eucharistiam petit per Confessionem, vel alio quolibet modo: distinguendum est, quia aut peccatum est occultum, aut manifestum. Si est occultum aut exigit in occulto, aut in manifesto. Si in occulto, debet ei denegari, & monere, ne in publico petat. Si autem in manifesto petit, debet ei dari.*

S. Tho. in 4.
dist. 9. art. 5.
in resp. ad 1.
quæst.

Primò, quia pro peccato occulto pœnam inferens publicam, revelator est Confessionis, aut proditor criminis. Secundò, quia quilibet Christianus habet jus in perceptione Eucharistia, nisi illud per peccatum mortale admittat; unde cum in facie Ecclesia non constet istum amisisse jus suum, non oportet ei in facie Ecclesia denegari.

Rituale Romanum de Sacramento Eucharistia ait: *Occultos verò peccatores si occultè petant, & non eos emendatos agnoverit, repellat; non autem si publicè petant, & sine scandalo ipsos præterire nequeat.*

Quæst. 5. Debet-ne pueris ante annos discretionis dari sancta Communio?

Resp. Licet prioribus Ecclesie sæculis quibusdam in locis concessa fuerit pueris sacra Communio; hæc tamen consuetudo prudentissimo Ecclesie judicio, & autoritate nunc penitus exolevit; *Pueris item, ait sanctus Carolus, qui propter ætatis imbecillitatem nondum hujus Sacramenti cognitionem & gustum*

S. Carol. Aët.
P. 4. De Sa-
cram. Eucha-
ristia.

De Sacram. Euchar. Cap. IX. 175

habent, Sacram Eucharistiam non ministrabit.

Rationem affert Divus Thomas, dum ait; Dicendum, quod pueris carentibus usu rationis, qui non possunt distinguere inter cibum spiritualem & corporalem, non debet Eucharistia dari, quia ad Eucharistia sumptionem exigitur actualis devotio quam tales pueri habere non possunt: pueris autem, jam incipientibus habere discretionem, etiam ante perfectam aetatem, puta cum sint decem vel undecim annorum, aut circa hoc, potest dari, si in eis signa discretionis appareant & devotionis. Quod praesertim intelligendum est, si mortis immineat periculum, ne sine hoc Viatico discedant.

D. Th. in 4.
dist. 9. art. 5.
in resp. ad 4.
quaest.

Quaest. 6. Quomodo intelligendum est quod refertur in Canone, ubi sic ait Bonifacius Papa: Non cogitetis eos vitam habere posse, qui fuerint expertes Corporis & sanguinis Christi, dicente ipso, nisi manducaveritis Carnem meam, non habebitis vitam in vobis?

Can. In Ecclesia. De Consecr. dist. 4.

Resp. Sanctus Thomas sic ait; Intelligendum est, quantum ad rem Sacramenti, quae est unitas Ecclesiae, extra quam non est salus, neque vita; & non quantum ad Sacramentalem manducationem.

D. Th. in 4.
dist. 9. art. 5.
q. 4. ad 2.

Quaest. 7. Debet-ne dari Sacra Communio amentibus rationis usu carentibus?

Resp. Dicendum cum Divo Thoma, quod de amentibus distinguendum est: quidam enim dicuntur large amentes, quia debilem mentem habent, sicut dicitur invisibile quod male videtur: & tamen sunt aliquo modo docibiles eorum quae ad fidem & devotionem Sacramenti pertinent: & talibus non oportet Corpus Christi denegari. Quidam vero sunt

S. Th. in 4.
dist. 9. art. 5.
in resp. ad 3.
quaest.

omnino carentes iudicio rationis: & isti vel fuerunt tales à nativitate; & tunc eis non debet dari, quia non possunt ad devoitionem induci qua requiritur ad hoc Sacramentum: vel inciderunt in amentiam post fidem & devoitionem Sacramenti; & tunc debet eis dari, nisi timeatur periculum, vel de vomitu, vel de expulsionem, aut aliquo huiusmodi.

Concilium Carthagenense 4. relatum in Canone ait; *Is qui pœnitentiam in infirmitate petit, si casu, dum ad eum Sacerdos invitatus venit, oppressus infirmitate obmutuerit, vel in phrenesim versus fuerit, dent testimonium qui eum audierunt, & accipiat pœnitentiam: & si continuo creditur moriturus, reconcilietur per manus impositionem, & infundatur ori eius Eucharistia. Si supervixerit, admoneatur à supradictis testibus petitioni sue satisfactum, & subdatur statutis pœnitentiæ legibus, quamdiu Sacerdos qui pœnitentiam dedit probaverit.*

S. Carol. A&G. Idem decrevit sanctus Carolus: *Amentibus,* p. 4. De Sacram. Eucharist. tit. qui ad com. admittendi. *inquit, præterea hoc Sacramentum non ministrabit. Quamvis si antequam in insaniam inciderint, piam & religiosam animi voluntatem præ se tulerint, licebit in fide vite ex Decreto Concilii Carthagenensis, modo vomitionis vel alterius indignitatis & incommodi periculum non sit.*

Idem videtur dicendum de surdis & mutis à nativitate, si dum essent sani & incolumes divinis mysteriis, & officiis libenter & religiosè interfuerint, si cum honoris & reverentiæ testificatione Deum adoraverint, & externo corporis habitu testati fuerint, se realem Corporis Christi in hoc Sacramento adorandi præsentiam credere, & ardens quoddam ejusdem Corporis percipiendi desiderium nutibus, &

De Sacram. Euchar. Cap. IX. 177

signis patefecerint ; si denique præmissa Sacramentali confessione , quæ ab eis per signa , & nutus extorquetur , pectoris tunctione , & aliis id generis indiciis , conceptum de peccatis dolorem , sicut & plam animi voluntatem indicaverint.

Quæst. 8. Quisnam dici potest manifestus, sive publicus peccator , ita ut ei meritò denegari possit sacra Communio ?

Resp. Manifesti peccatores dicuntur illi qui vel per sententiam , quæ in convictum fertur , aut per Confessionem factam in judicio sunt notati ; vel qui per factum notorium , cujus populus est testis , sunt manifesti peccatores. Itaque ille dicitur . v. g. publicus usurarius , qui per propriam Confessionem aut per testes à Judice pro tali damnatur , vel qui ex notorio facto est manifestus peccator , ut qui ex officio usuras exercet.

Illud autem dicitur peccatum publicum , & notorium per evidentiam facti , quod nulla tergiversatione potest celari , ut habetur expressè in cap. *Tua nos. De Cohabitatione Clericorum & mulierum.* Ubi verò de administratione Sacramentorum agitur , nullus certus potest præscribi personarum numerus , ut crimen dicatur notorium , sed relinquitur prudentum arbitrio seu judicio.

Quæst. 9. In dubio , utrum scilicet quis sit publicus peccator , si potest probari ejus crimen per testes , debet-ne à publica Communionem excludi ?

Resp. In re dubia locum habet regula juris : *Melior est conditio possidentis* ; unde quia quis possessor est suæ famæ , inclinandum est in hanc partem , ut in re ancipiti , ad Communionem admittatur , præsertim cum juxta axioma Juris , *Omnis homo naturaliter præ-*

sumitur bonus, nisi contraria facta ejus prodant delicta.

Non ideo semper crimen dicitur notorium, quod probari per testes valeat; indicia autem jus tantum faciunt, ut viâ inquisitionis ad causæ cognitionem procedatur, non autem ut infames ante condemnationem, aut notorietatem à sacra Communionem arceantur: nisi quando nulla tergiversatione crimen occultari potest, quia à multis certò scitur.

Quest. 10. Si peccat Sacerdos ministrando Eucharistiam peccatori publico, esset-ne minus malum ministrare ei hostiam non consecratam?

Resp. Nullo modo debet dari hostia non consecrata, pro consecrata: tum quia in Sacramento veritatis, non debet esse aliqua fictio: tum quia cum manducans adoret quod manducat, ut ait sanctus Augustinus, daret Sacerdos occasionem idololatræ, quod gravissimum est flagitium, & pio Sacerdoti horrorem incutere debet.

C A P U T X.

De Necessitate Sacramenti Eucharistia.

Quest. I. **Q**UOTUPLEX est necessitas?

Resp. Duplex necessitatis genus distingui potest; altera est necessitas mediæ, cum scilicet res adeò necessaria est ad obtinendum finem, ut sine ipsa finis nunquam haberi possit: sic gratia sanctificans necessaria est ad salutem necessitate mediæ, quia sine ipsa salus nunquam obtineri potest.

Alterà est necessitas præcepti, cum scilicet